

UTVÄRDERING AV Finlands Svenska Idrotts Hållbarhetsprogram 2024–2026

1. INLEDNING

Syftet med denna utvärdering är att följa upp genomförandet av FSI:s hållbarhetsprogram för programmets första period, april 2024 – april 2025. Utvärderingen har genomförts under maj–augusti 2025 och bygger på:

- uppföljning av indikatorer i åtgärdsplanerna,
- personalens återkoppling,
- allmän feedback från jämställdhetsombud enligt begäran,
- samt sammanställning av statistik, kommunikationsdata och deltagarrapporter.

Under utvärderingen har vissa av de ursprungliga mätarna i hållbarhetsprogrammet utvecklats för att bättre spegla verksamheten och möjliggöra en mer systematisk uppföljning över tid. I praktiken innebär detta att indikatorerna har gjorts mer praktiska och relevanta i förhållande till hur arbetet faktiskt bedrivs.

Till exempel i åtgärdsplanen för jämställdhet och likabehandlings har uppföljningen utökats med en ny mätare: "antal föreningar som aktivt bett om stöd av FSI i att ta fram eller utveckla sina jämställdhets- och likabehandlingsplaner".

Utvärderingen har godkänts och uppdaterats av FSI:s styrelse den **3.2.2026**.

2. SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Den första perioden av hållbarhetsprogrammet visar framsteg och bred förankring i organisationen. Majoriteten av planerade åtgärder för perioden 4/2024-4/2025 genomfördes. Följande åtgärder behöver speciellt fokuseras på framöver:

- Vissa åtgärder har tagit längre tid än beräknat och kräver fortsatt process.
- Utvecklingen av gemensamma mätare och uppföljningsrutiner bör förankras starkare i det dagliga arbetet.
- Några åtgärder har försenats eller inte påbörjats och har därför flyttats framåt till nästa period.
- Förbundets hållbarhetsgrupp är ännu inte formellt definierad, vilket blir en central prioritering inför 2026.

Utifrån utvärderingen har ett förtydligande lagts till i hållbarhetsprogrammet gällande uppföljning, mätbarhet och implementering. Förtydligandet har införts under Delmål 2 – Trygg idrott under rubriken "Genom att". Programmets mål, delmål och åtgärdsplaner är i övrigt oförändrade.

I hållbarhetsprogrammet gällande uppföljning, mätbarhet och implementering. Förtydligandet har införts i avsnittet [Delmål 2 – Trygg idrott under rubriken "Genom att"](#). Programmets mål, delmål och åtgärdsplaner är i övrigt oförändrade.

3. UPPFÖLJNING PER DELOMRÅDE

3.1 JÄMSTÄLLDHET OCH LIKABEHANDLING

Under programmets första period har förbundet systematiskt stärkt sitt arbete för jämställdhet och likabehandling genom riktade utbildningsinsatser, stöd till medlemsförbund och föreningar samt kommunikationssatsningar.

Den interna kunskapsökningen har genomförts genom att erbjuda två utbildningar (inom Nepsy och rasism), med god respons. Medlemsförbund och -föreningar har fått stöd och handledning för utformning av sina planer. Material har vidareutvecklats, bland annat inom projektet WELLcome, där nya Respekt inom idrott-workshops och WELLcome modellen tagits fram.

Tillgänglighet har beaktats i planeringen av tillställningar, men en mer systematisk uppföljning av faktisk tillgänglighet via deltagarfeedback behövs framöver.

Finlands Svenska Idrott har aktivt arbetat för att öka mångfalden bland talare och utbildare, vilket fått positiv respons. En mer systematisk uppföljning av representation planeras till nästa period. Arbetet med valberedning och rekrytering kan samtidigt stärkas ytterligare för att bredda mångfalden.

Inom kommunikation har 49 kunskapshöjande inlägg publicerats i sociala medier, med god räckvidd och engagemang. Förbundet deltog i Pride i Helsingfors, genomförde kampanjen Bra som jag är för psykisk hälsa och lyfte flera temadagar (Minna Canth, Rocka sockorna, Veckan mot rasism, Play True, Världsmiljödagen m.fl.).

3.2 TRYGG IDROTT

Arbetet med trygg idrott har omfattat både utbildningar, nätverksträffar och utveckling av nytt material. En central del har varit trakasseriombuden: medlemsförbunden hade tio utsedda personer år 2024 och åtta år 2025. För dem har två nätverksträffar per år ordnats med fokus på kunskapsökning, erfarenhetsutbyte och utveckling av gemensamt material. Parallellt gjordes två nya guider, "Trakasseriombud inom idrottsorganisationer" och "Trakasseriombud under evenemang", i samarbete med Salibandyförbundet, Arbetarnas Idrottsförbund i Finland (TUL) och Befolkningsförbundets "Du är inte ensam"-tjänst.

Under perioden deltog 185 personer i tillställningar med teman som medling, respekt, föräldrars roll i barns trygghet och bemötande.

Inom Finlands Svenska Idrott har arbetet med trygg idrott till stor del genomförts genom Respekt inom idrott-konceptet – ett material som utvecklades inom projektet *På samma linje* (2018–2021) och som består av evenemangshälsningar, workshopkoncept och stödmaterial.

Under perioden genomfördes sju utbildningstillfällen inom konceptet: fem workshops med totalt 73 deltagare riktade till unga idrottare och blivande ledare, samt två distansutbildningar med 22 deltagare inom WELLcome-projektet för att utbilda nya utbildare. Av dessa fortsatte tre personer i FSI:s Respekt inom idrott-utbildarpool.

Respekt inom idrott - distansutbildningarna genomfördes med understöd från William Thurings stiftelse, och utbildningspaketet utvecklades särskilt för att tränare och utbildare ska kunna hålla workshopen inom sina egna verksamheter. Responsen från deltagarna har varit mycket positiv.

Respekt inom idrott-hälsningen har använts vid Finlands Svenska Idrotts egna tillställningar samt i medlemsförbundens mästerskap och läger. I samarbete med Stafettkarnevalen har dessutom en förenklad version utvecklats för användning i större evenemang.

Förbundets trygghetsprinciper har förankrats och publicerats på hemsidan, och används i den egna verksamheten. Handlungsplanen för situationer där reglerna inte följs har integrerats i trakasseriombudsguiden, som både publicerats och spridits via nyhetsbrev och utbildningar. Under perioden har även två distansutbildningar ordnats (en på svenska och en på finska) samt en onlineföreläsning där medlingsprocessen särskilt lyfts fram.

Finlands Svenska Idrott har dessutom bekräftats som partner i det internationella SAFE-projektet (2026–2028), vilket ytterligare stärker det långsiktiga och systematiska trygghetsarbetet.

När det gäller kommunikationen har totalt 15 inlägg publicerats på Instagram om trygg idrott, och information har spridits både vid tillställningar och i sociala medier. Tjänsten "Du är inte ensam" och Olympiska kommitténs nätutbildningar har lyfts i nyhetsbrev, men uppföljning av genomförande bland personal och styrelse saknas ännu.

Sammanfattningsvis har Finlands Svenska Idrott under 2024–2025 stärkt arbetet med trygg idrott genom konkreta satsningar på utbildning, nya material och bred kommunikation. Utvecklingsbehov finns främst inom systematisk uppföljning, stadgerevidering samt intern genomförning av nätutbildningar, men helheten visar på ett tydligt steg framåt i det förebyggande trygghetsarbetet.

3.3 MILJÖ OCH KLIMAT

Arbetet med miljö och klimat har under perioden fokuserat på implementeringen av Ekokompass-systemet samt på utvecklingen av praktiska rutiner för hållbara evenemang och interna processer. I april 2025 beviljades förbundet Ekokompass-certifikatet, vilket markerar en viktig milstolpe i Finlands Svenska Idrotts långsiktiga miljöarbete. Certifieringen stärker programmets miljö- och klimatmål och fungerar som ett verktyg för kontinuerlig förbättring.

Utbildningar och kommunikation inom miljöfrågor har utvecklats med nytt innehåll. Personalutbildning inom Ekokompass ordnades våren 2025. Ekokompass-arbetet har kommunicerats i sociala medier och logon synliggörs vid evenemang.

Riktlinjer för anskaffningar har tagits fram och lagret inventerats regelbundet. Överblivna produkter har donerats eller delats ut, och ekologiska alternativ får väljas även om priset är något högre. Avfallssorteringen har utvecklats i samband med flytt till nya utrymmen, med anvisningar, etiketter och fler kärl.

Vid evenemang har miljöhänsyn tagits genom att välja platser med god kollektivtrafik, uppmuntra hållbart resande i inbjudningar och använda miljövänliga lösningar på plats, så som återanvända nyckelband, ekocertifierade namnlappar och QR-koder istället för tryck. Donation av överblivet material har genomförts och en checklista för miljövänliga evenemang har utvecklats.

Miljöfrågor har också diskuterats vid personalmöten. Resor har diskuterats utifrån hållbarhet. Även om internationella flygresor har gjorts, har tåg, buss och samåkning då möjligt prioriterats inom Finland och till närregioner. Personal har fått cykelförmån och hållbara resvanor har lyfts vid möten. Samtidigt har arbetet mot ett pappersfritt kontor stärkts genom digital hantering av kvitton och ifyllnad av rese-ersättnings blanketter via Netvisor.

3.4 GOD FÖRVALTNING

Under perioden 4/2024–4/2025 har förbundets styrelseprotokoll publicerats på hemsidan, och beslut har även kommunicerats i sociala medier.

När det gäller föreningsstöd har beviljade understöd öppet redovisats, inklusive belopp och ändamål, och hållbarhetsprinciperna har vägts in i beslutsprocesserna.

Introduktion till hållbarhetsprogrammet har erbjudits till ny personal och nya styrelsemedlemmar, framför allt genom utbildningar inom jämställdhet och likabehandling.

Däremot har ingen helhetsutbildning inom hållbarhetsprogrammets alla fem teman ännu utformats. Detta blir ett kommande fokusområde.

Under perioden har hållbarhetsveckan uppmärksamats genom interna aktiviteter och kommunikation, vilket bidragit till att öka medvetenheten hållbarhet inom idrotten.

Under nästa period ligger fokus på att skapa en hållbarhetsarbetsgrupp, stärka uppföljningsstrukturen samt genomföra en helhetsutbildning i hållbarhetsfrågor för personal och styrelse.

3.5 RÄTTVIS TÄVLING

Arbetet med rättvis tävling har under perioden omfattat både utbildning, kommunikation och samarbete med Finlands centrum för etik i idrotten (FCEI). Den planerade antidopingutbildningen flyttades från våren 2024 till januari 2025 på grund av sjukdom och

kompletterades med en podcast som publicerades hösten 2025. Ämnet tävlingsmanipulation behandlades inom ramen för antidopingutbildningen.

Medlemsförbundens arrangerade tränarutbildningar har integrerat antidoping kontinuerligt. I Svenska Finlands Idrottsförbund är det en förutsättning för att få tränarlicens att genomgå modulerna Rent Spel och Ansvarsfull tränare. Även i andra förbund har tränare deltagit i Finlands Svenska Idrotts kurser eller förmedlat kunskap vidare till aktiva. Förbindelser till antidopingregler säkerställs därmed både genom formella avtal och genom obligatoriska utbildningsmoduler.

Styrelse och personal godkände planen för rättvis tävling våren 2024 i samband med hållbarhetsprogrammet. Förbundet har även deltagit i möten med Finlands centrum för etik i idrotten (FCEI) för att gå igenom krav och riktlinjer. Själva åtgärdsplanen för rättvis tävling uppdaterades 2024 i samarbete med FCEI, publicerades på hemsidan och uppdateras nu årligen.

Spridningen av antidopingmaterial har förstärkts genom sociala medier, där sex stycken inlägg genererade drygt 31 000 visningar, 138 reaktioner och fem sparade poster. Materialet spreds även via medlemsförbundens nyhetsbrev och kanaler. På så sätt har informationen om Rent Spel, KAMU och ILMO nått både tränare, idrottare och föreningar.

Internationella temadagar uppmärksammades. Play True Day synliggjordes i FSI:s kommunikationskanaler, medan den internationella antikorrupsionsdagen den 9 december inte rapporterades som uppmärksammas. Slutligen har FSI:s kriskommunikationsplan godkänts av styrelsen våren 2024 och finns tillgänglig internt.

Nästa steg är att utöka samarbetet med medlemsförbunden i genomförandet av webbutbildningarna samt stärka kommunikationen kring internationella temadagar.

4. ANALYS OCH LÄRDOMAR

Helhetsmässigt visar utvärderingen att alla fem delområden i hållbarhetsprogrammet tagit steg framåt, särskilt inom jämställdhet, trygg idrott och miljöarbete. Samtidigt har processen belyst behovet av fortsatt utveckling av uppföljningsstrukturen och en tydligare ansvarsfördelning.

Styrkor:

- Hög genomförandegrad – majoriteten av planerade åtgärder har genomförts enligt plan.
- Tydlig koppling mellan projektverksamhet och hållbarhetsmålen, vilket skapat konkreta resultat.
- Aktiv kommunikation och bred synlighet i kanaler, med många temadagar och kampanjer som lyft viktiga frågor.

- Förstärkt samarbete mellan medlemsförbund och andra aktörer, vilket stärker det gemensamma ansvarstagandet.

Utmaningar:

- Brist på systematiska mätverktyg för vissa indikatorer, vilket försvårar enhetlig uppföljning mellan enheter.
- Hållbarhetsgruppen är ännu inte formellt etablerad, vilket påverkar samordning och struktur.
- Några utbildningar och policyrevideringar har fördröjts och flyttas till nästa programperiod.

Övergripande fokusområden för nästa programperiod (4/2025–4/2026):

Inför nästa period fokuseras arbetet på att ytterligare stärka ledning, uppföljning och intern kompetens:

- Utveckla ett enhetligt uppföljningssystem för hållbarhetsindikatorer.
- Etablera FSI:s hållbarhetsgrupp och genomföra den första gemensamma analysen av hållbarhetsarbetet.
- Genomföra en helhetsutbildning i hållbarhetsledning för personal och styrelse.
- Fördjupa samarbetet med nationella aktörer inför IWG 2026 för att stärka FSI:s roll i det jämställdhetsfrämjande arbetet inom finländsk idrott.